

ORDINO NAUJIENOS IŠ LIETUVOS IR PASAULIO

Šiomet Pasauliečių pranciškonų ordinas (OFS) ir Trečiasis reguliarusis ordinas (TOR) švenčia pirmosios Regulos „*Memoriale Propositi*“ 800 metų jubiliejų. 1221 m. šv. Pranciškaus parašytas „*Paragynimas atgailos broliams ir seserims*“ tapo visų vėlesnių OFS regulių pagrindu. Raginant OFS brolijas pažinti savo Ordino istoriją, bus parengta 3 dalių tarptautinė ugdymo medžiaga.

Pirmaisiais mėnesių sekmadieniais, 17 val., nuotoliniu būdu vyksta Pranciškoniškosios šeimos atgailos vakarai, kurių metu meldžiamės už Lietuvos Pranciškoniškosios šeimos atsivertimą. Registracija – interneto puslapyje *ofs.lt*.

Balandžio 10 d. Vilniaus regiono taryba kviečia Pranciškoniškąją šeimą nuotoliniu būdu švęsti Dievo Gailestingumo šventę. Tema: „Drašos“. Numatoma programa: 10 val. Septynių džiaugsmų pranciškoniškas rožinis; 11 val. Konferencija „Dievo Gailestingumo paveikslas tema“ (pranešėjas br. kun. Marek Adam Dettlaff OFM Conv); 12 val. Šv. Mišios (aukvoja regioninis dvasinis asistentas br. kun. Ramūnas Mizgiris OFM). Tel. pasiteirauti: 8 614 26887.

Kovo mėn. brolijose renkamos aukos Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino sekretoriato administratoriaus pareigybei išlaikymui. Rekvizitai: Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordinas, i. k 192084542; a/s LT28 7044 0600 0360 4017; AB SEB bankas, kodas 70440, paskirtis – Sekretoriato išlaikymui. Viešpats teatylgina visiems, kurie prisidedate prie Ordino gyvybingumo!

MALDOS INTENCIJOS

Šventojo Tėvo Pranciškaus:

Melskimės, kad kuo giliau ir sąmoningiau išgyventume Sutaikinimo sakramentą, taip patirdami begalinį Dievo gailestingumą.

Pasauliečių pranciškonų ordino:

Už Jaupra brolijas visame pasaulyje. „Tėve mūsų.“

KONTAKTAI:

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordinas / Secular Franciscan Order in Lithuania

Vilniaus 2A, LT-97125 Kretinga, Lietuva; i.k.192084542; a/s LT287044060003604017
ofs.lietuvoje@gmail.com; www.ofs.lt; FB: @ofs.lt / @reginafamiliaefranciscanae / @OFSYouFraCongress2018

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Nacionalinė taryba:

Nacionalinė ministrė Virginija Mickutė OFS (8 682 18060; o.virgute_yra@yahoo.com)

Nacionalinis viceministras diak. Nerijus Čapas OFS (8 699 13671; nerijus.capas@gmail.com)

Nacionalinė ugdymo magistrė Jovilė Teresa Ramonaitė OFS (8 671 73870; jogileresa@yahoo.com)

Nacionalinė sekretorė Nijolė Raudytė OFS (8 618 10454; nijole.raudyte@gmail.com)

Nacionalinė ekonomė Natalija Verbickienė OFS (8 683 51789; natalija.verbickiene@gmail.com)

Nacionalinė broliška vadovė Ilona Keruckienė OFS (8 601 87818; ilonakeruckiene@gmail.com)

Nacionalinė Jaupra prezidentė Karolina Sutkutė (8 690 39722; sutkute.karolina@gmail.com)

Nacionalinis dvasinis asistentas br. kun. Andrius Dobrovolskas OFM (8 698 44769; brandrius@gmail.com)

Nacionalinis dvasinis asistentas br. kun. Piotr Strocen OFM Conv (8 601 74406; piotrstrocen@tlen.pl)

Regionų ministrai:

Vilniaus regiono - Roma Rasachackienė OFS (8 614 26887; romras@gmail.com)

Kauno regiono - Marijona Sinkevičienė OFS (8 658 83586; marsinkev@gmail.com)

Telšių regiono - Rimantas Radzevičius OFS (8 687 51325; rad.rimantas@gmail.com)

Šiaulių-Panevėžio regiono - Gražina Stravinskaitė OFS (8 612 51367; strasile@gmail.com)

Vilkaviškio regiono - Rolandas Rudzevičius OFS (8 633 83213; rudzevicius@gmail.com)

Pradėkime iš naujo, broliai!

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino
UGDYMO MĖNRAŠTIS Nr. 88 (2021 m. kovas)

UGDYMO MEDŽIAGA

Tema: „Fratelli tutti“ žinia Pranciškoniškajai šeimai

Vasario 20 d. nuotoliniu būdu vyko Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino IX Nacionalinis ugdymo seminaras, skirtas popiežiaus Pranciškaus enciklikos „Fratelli tutti“ studijai. Pristatome pirmąją s. Pranciškos Mačiulytės OSC mokymo dalį.

Popiežiaus Pranciškaus enciklika FRATELLI TUTTI, ypač itališkas leidimas, atrodo išskirtinai pranciškoniškas leidinys. Viršelyje matome stilizuotą šv. Pranciškaus figūrą, o jo abitas užpildytas žmonių – brolių ir sesių – veidais. Leidinyje, be pagrindinio teksto, dar yra br. kun. Enzo Fortunato OFM Conv įžanginis žodis, o pabaigoje br. kun. Pietro Maranesi OFM Cap, teologijos ir pranciškonizmo profesoriaus, įžvalgos, išryškinančios pranciškoniškąją enciklikos aspektą, arba kaip jis pats formuluoja: „pranciškoniškas šaknis“, ir tai ypač svarbu mums.

Tai pirmoji enciklika, pasirašyta ne Vatikane, bet Asyžiuje, prie Šventojo Neturtėlio kapo. Pavadinimas paimtas iš šv. Pranciškaus 6-ojo „Perspėjimo“, lotyniškas originalas – *omnes fratres*, tai reiškia „visi broliai“. Atsivertę lietuvišką šv. Pranciškaus „Raštų“ leidimą, žodžio „visi“ nerasime, nes jo nėra ir angliškame vertime, bet įterpta „mano“: „Mano broliai, žvelkite į Gerąjį Ganytoją. Kad išgelbėtų savo avis, Jis kentėjo kryžiaus agoniją.“ Patikslinus turėtų būti: „Žvelkime, visi broliai, į Gerąjį Ganytoją, kuris, kad išgelbėtų savo avis, iškentėjo kryžiaus kančią.“ Dar didesnę nuostabą kelia tai, kad ši, atrodytų, tokį paprastą žodžių junginį pasirodė nelengva išversti ir į kitas kalbas. Lenkiškame vertime palikta tik „broliai“, o vokiškame šalia „visi“ pridėta „mes“: „mes visi broliai“ (*wir Brüder alle*). Taigi jau beveik turime atskirą svarstymų temą, ir tarsi norėdamas išvengti kito nesusipratimo dėl giminės, popiežius Pranciškus jau pirmame sakinyje kreipiasi į visus brolius ir seseris, kaip, anot jo, darė ir šv. Pranciškus, siūlydamas jiems gyvenimo būdą, turintį Evangelijos skonį (1).

Popiežius yra nurodęs šv. Pranciškų kaip abiejų enciklikų – LAUDATO SÌ ir FRATELLI TUTTI įkvėpėją. Akivaizdus ir minties tęstinumas: 2015 m. paskelbtoje enciklikoje kalbėjęs apie „bendruosius namus“, ši kartą pontifikas sutelkia dėmesį į jų gyventojus – vieną žmonijos šeimą. Iš tikro Bažnyčios mokyme tai jautri ir nuolat aktualizuojama tema. Popiežius Pranciškus gausiai cituoja savo pirmtakus, ypač Benedikto XVI encikliką CARITAS IN VERITATE (2009), o šis savo ruožtu, kalbėdamas apie „broliškos dvasios tarp žmonių ir tarp tautų stygių“, remiasi Pauliaus VI įžvalgomis enciklikoje POPULORUM PROGRESSIO (1967). Ir šiandien aktualiai skamba prieš gerą dešimtmetį popiežiaus emerito išsakyta mintis, kad „vis labiau globalizuota visuomenė padaro mus kaimynais, tačiau ne broliais. Protas

savo išgalėmis įstengia suvokti žmonių lygybę ir įsteigti pilietinę santvarką, tačiau negeba sukurti brolybės. Ši brolybė kyla iš transcendentinio pašaukimo, kuris priklauso Dievui – Tėvui, pirma mus pamilusiam ir per Sūnų mokančiam, kas yra broliška meilė“ (19).

Taigi problema yra aiškiai įvardyta ir tai turėtų būti paskata žengti žingsnį pirmyn. Kaip vieną iš jų galime prisiminti 2019 m. Abu Dabyje popiežiaus Pranciškaus ir didžiojo imamo Ahmado Al-Tayybo pasirašytą „Dokumentą apie žmogiškąją brolybę dėl pasaulinės taikos ir taikaus sambūvio pasaulyje“. Šis svarbus tekstas be jokių užuolankų pradedamas nuo esminio tikėjimo argumentu: „Tikėjimas skatina tikintįjį įžvelgti kitame brolių, kurių dera palaikyti ir mylėti. Per tikėjimą į Dievą, kuris sukūrė visatą, kūrinius ir visus žmones [...], tikintieji yra pašaukti išreikšti šią žmogiškąją brolybę saugodami kūrinių ir visą visatą, taip pat palaikydami visus žmones, ypač vargingiausius ir tuos, kurie labiausiai stokoja“.

Minėto dokumento „Ižangoje“ pripažįstama, kad Dievo malonė daro visus žmones broliais, tačiau mums reikia konkrečių pavyzdžių, kaip peržengti savo konfesijos, saugios erdvės ir daugybės ne visada teisingų įsitikinimų ribas. Tad neatrodo atsitiktinumas, kad FRATELLI TUTTI pradžioje pateikiamas pasakojimas apie šv. Pranciškaus vizitą pas sultoną Malik-al-Kamilį į Egiptą, be įprastų Viduramžių kelionės sunkumų dar turint galvoje ir kryžiaus žygių kontekstą, nes krikščionys kaip tik tuo metu laikė apsiautę Damjetą. Šv. Pranciškaus laikysena turėjo atitikti visiems misionieriams keliamus reikalavimus, surašytus pirmojoje – 1221 m. reguloje (16 sk.): „Keliaujantys broliai gali dvasiškai veikti dvejomis. Vienas būdas yra nesileisti į ginčus ir disputus, bet paklusti kiekvienam žmogui dėl Dievo meilės ir aiškiai parodyti, kad yra krikščionys.“ Ir tiktai matant, kad tai patinka Dievui, buvo leidžiama skelbti Dievo žodį, kad žmonės įtikėtų ir priimtų krikštą. Kaip rašoma „Brolio Jordano kronikoje“, šv. Pranciškus, nors buvo „kilniai [sultono] priimtas, ir ligoje su juo žmoniškai apsieita“, vis dėlto „pas juos negalėjo vaisingai darbuotis ir nusprendė grįžti“ (10). Kas gi atrodo svarbu popiežiui Pranciškui iš šio epizodo? – Tai jokios agresijos ar noro ginčytis neturinti laikysena, broliškas „nuolankumas“, neneigiant savo krikščioniškos tapatybės (3). Anot jo, šis Šventasis „turėjo savyje tikrą ramybę, išsilaisvino iš bet kokio noro valdyti kitus, tapo vienu iš paskutiniųjų ir stengėsi gyventi harmonijoje su visais“. Pranciškus neskelbė „dialektinio karo“, prinesdamas kokią nors mokymą, bet stengėsi perduoti Dievo meilę (4). Jis suprato, kad „Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve, ir Dievas pasilieka jame“ (1 Jn 4, 16). Tai pristatoma ir kaip vaisingas būdas išgyventi dvasinę tėvystę, kai einama prie kito asmens tarsi prisiderinant prie jo ritmo, be nuostatos pakeisti jį pagal save, bet norint padėti vis labiau tapti savimi.

I skyriuje aptardamas pasaulio tendencijas, keliančias sunkumų visuotinei brolybei, tarp jų – komunikacijos problema („Komunikacijos iliuzija“), popiežius Pranciškus taip pat nurodo Asyžiaus Šventojo pavyzdį ir jo gebėjimą klausyti: šv. Pranciškus „klusė Dievo balso, klusė vargšo, ligo, gamtos balso. Visa tai keitė jį į tam tikrą gyvenimo būdą“ (48). Klausymas yra svarbi dialogo sąlyga, tai galimybė priimti kitą, įveikiant narcizišką laikyseną, suteikiant kitam erdvės savame rate.

Pabrėžiama, kad pasauliui itin reikia tylos ir klausymo, taip pat ramaus apmąstymo, kad bendravimas nevirstų vien replikomis ir skubotai perduodamomis

trumposiomis žinutėmis. Slegiantis mus užplūdusios informacijos srautas neturi jam lygiavertės išminties, nes išmintis „negaminama“ nekantriai naršant internete ir nėra abejotinos informacijos sanakaupa. Popiežius nurodo gilesnės dimensijos stoką, būtinybę neskubant įžvelgti į gyvenimo širdį ir atpažinti tai, kas teikia prasmę mūsų būčiai. Esame kviečiami nepasiduoti iliuzinei laisvei, kuri parduodama tarsi prekė, ir nesupainioti tikros laisvės su laisve plūduriuoti priešais ekraną. Tai, kas svarbu pranciškoniškam dvasingumui ir kas nuolat pabrėžiama popiežiaus Pranciškaus mokyme, – realus susitikimas (50), pats gyvenimas apibūdinamas ne kaip praeinantis laikas, bet kaip susitikimo metas (66). Tai rašoma pandemijos kontekste, aiškiai suvokiant jos keliamas grėsmes ir įvestas atsargumo priemones, ir kartu tai skamba kaip viltingas padaršinimas ateičiai, kad neturėtume užsisklęsti vien saugioje virtualybėje. Toliau rašoma: „Gyvenimas yra ten, kur yra ryšys, bendrystė, brolybė; ir gyvenimas yra stipresnis už mirtį, kai pagrįstas tikrais ištikimybės ryšiais. Priešingai, nėra gyvenimo, kai siekiama priklausyti vien sau ir gyventi tarsi saloms: taip elgiantis dominuoja mirtis“ (87).

Tai yra ir šios pandemijos realybė. Ji, anot popiežiaus, leido mums suvokti, kad esame viena pasaulinė bendruomenė, plaukianti ta pačia valtimi, ir vieną keleivį ištikęs blogis kenkia visiems. Taigi ir išsigelbėti negalime po vieną, o tik visi kartu. Be abejo, netrūksta balsų, sakančių, kad didelių pokyčių tikėtis neverta, nes žmonės liks tie patys ir pasitraukus pavojui vėl judės komforto kryptimi. Ir popiežius įspėja, kad istorijos pamokos, deja, labai greitai pamiršamos, kad yra pavojus pasiduoti dar stipresniam vartotojiškumui bei kurti naujas savignyos formas, užuot permaščius pamatinius visuomenės organizavimo, ypač būties klausimus.

Gailestingojo samariečio palyginimu ir kitais Šv. Rašto pavyzdžiais antrame enciklikos skyriuje popiežius parodo, kad atsakymas į esminius klausimus visada yra Dievo žodis, jo išmintis ir išliekantis aktualumas. Gerai žinome, kad Dievo žodis visada buvo svarbiausias šv. Pranciškaus argumentas, jo raštų „druska“ ir gyvenimo pasirinkimų bei santykio su kitais pamatas. Ir kaip šiandien sunkiausiai įveikiamą virusą popiežius Pranciškus įvardija ne Covid-19, bet radikalų individualizmą (105), duodantį valią asmeninėms ambicijoms ir siekiantį vien savojo saugumo, į kurią jis siūlo atsakyti universalieji meile, solidarumu. „Didžiausias pavojus yra nemylėti“ (92) – teigiama duodant nuorodą į apaštalo Pauliaus 1 Kor 13, 1-13.

Enciklikoje matome pastangas apimti labai platų problematikos lauką, pasaulio ekonomikos, politikos sistemas. Šalia to dar įspūdingiau atrodo popiežiaus dėmesingumas atskiram asmeniui, ypač kenčiančiam. Čia tikėtų paminėti vieną konkretų jo laikysenos pavyzdį ir prisiminti sausio 24 d. „Viešpaties angelo“ maldą iš Vatikano. Šią žiemą Italijoje, kaip ir Lietuvoje, paspaudė nemenkas šaltis, ir netoli Vatikano buvo rastas sušalęs benamis, emigrantas iš Nigerijos. Popiežiui Pranciškui tai nebuvo tiesiog vienas iš daugybės Europą užplūdusių emigrantų. Prašydamas melstis už jį, paminėjo mirusiojo vardą ir amžių bei kvietė pamąstyti, ką jautė šis žmogus paskutines savo gyvenimo akimirkas, kęsdamas vienatvę ir šaltį, prieš tai įveikęs pavojingą kelionę ir neabejotinai svajojęs apie geresnį gyvenimą. Šios maldos metu taip pat buvo priminta popiežiaus Grigaliaus Didžiojo mintis, kad tą dieną, kai sušalą elgeta, reikėtų nešvęsti šv. Mišų, nes tai yra tarsi Didysis penktadienis.